

heliomare onderwijs

speciaal onderwijs en ondersteuning

heliomare college

voortgezet speciaal onderwijs en ondersteuning

SCHOOLPLAN

Stichting Heliomare Onderwijs
2016 - 2018

De Alk, school voor SO en VSO, brinnummer 01WX

Heliomare onderwijs, school voor SO en VSO, brinnummer 01MI

Nevenvestiging Heliomare onderwijs te Koog a/d Zaan, brinnummer 01MI-04

De Ruimte, school voor SO en VSO, brinnummer 01LB

Zevensprong, school voor SO en VSO, brinnummer 00TB

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Doel van het schoolplan	3
1.2	Organisatie	4
1.3	Typering van de school	5
1.4	De locaties:	5
1.5	Inzet van professionals in Passend Onderwijs.....	5
1.6	Collectieve ambitie	6
1.7	Strategisch beleid	8
2.	Onderwijskundig beleid	10
2.1	Inleiding.....	10
2.2	Onderwijstijd.....	10
2.3	Leerlingenzorg.....	10
2.3.1	Commissie van begeleiding	12
2.4	Leerstofaanbod	12
2.4.1	Ondersteuningsaanbod speciaal onderwijs.....	13
2.4.2	Uitstroomprofiel Vervolgonderwijs.....	15
2.4.3	Uitstroomprofiel beroepsonderwijs (VBO+ klas Verlengde Voorstraat).....	15
2.4.4	Uitstroomprofiel arbeid.....	15
2.4.5	Uitstroomprofiel dagbesteding:.....	16
2.4.6	arbeidsmatige dagbesteding	16
2.5	Resultaten van het onderwijs.....	16
2.5.1	Instroom.....	17
2.5.2	Plaatsingsbesluit	17
2.5.3	Doorstroom	17
2.5.4	Uitstroom	18
3.	Personeelsbeleid	19
3.1	Inleiding.....	19
3.2	Personeelsbeheer en -zorg	19
3.3	Professionele schoolcultuur	20
3.3.1	Professionalisering.....	20
3.3.2	Bekwaamheidseisen	21
4.	Kwaliteitsbeleid	22
4.1	Inleiding.....	22
4.2	Kwaliteitsbeleid.....	22
4.3	Interne auditing.....	23
4.4	Kwaliteitsnorm speciaal onderwijs	23
4.5	Schoolontwikkeling	23
5.	Financiën	25
5.1	Materiële bijdragen.....	25
5.2	Verantwoording	26
6.	Regionalisering	27
6.1	Inleiding.....	27
6.2	Stand van Zaken	27
7.	Organisatie en goed werkgeverschap	28
8.	Bestuur	29
9.	Leiderschap	30

1. Inleiding

1.1 Doel van het schoolplan

Voor u ligt het schoolplan van de Stichting Heliomare Onderwijs voor de periode 2016 – 2018.

Op basis van de van de strategische doelstellingen van Heliomare Onderwijs zijn nieuwe beleidsvoornemens, collectieve ambities en prioriteiten opgesteld.

Dit schoolplan is voor alle scholen vallend onder het bestuur van de Stichting Heliomare Onderwijs, te weten:

- De Alk, school voor SO en VSO, brinnummer 01WX
- Heliomare onderwijs, school voor SO en VSO, brinnummer 01MI
 - Nevenvestiging Heliomare Onderwijs, brinnummer 01MI-04
- De Ruimte, school voor SO en VSO, brinnummer 01LB
- Zevensprong, school voor SO en VSO, brinnummer 00TB

We geven in dit schoolplan een beeld van hoe we ons onderwijs inrichten, welke middelen we hierbij inzetten en hoe we het organiseren. De borging van ons personeelsbeleid en de kwaliteit van het onderwijs komen eveneens aan de orde.

Met dit schoolplan willen we onze stakeholders: overheid, bestuur, partners, maatschappelijke relaties, medewerkers en ouders duidelijk maken wat we als Heliomare onderwijs willen bereiken, hoe we dat vorm geven en hoe we ons verantwoorden.

Wijk aan Zee, april 2016

managementteam Stichting Heliomare Onderwijs:

Sido Silvius	algemeen directeur Heliomare Onderwijs
Frits Wichers	clustermanager voortgezet speciaal onderwijs
Karin Schulink	clustermanager speciaal onderwijs

Redactie : Yvonne van der Meij

1.2 Organisatie

Heliomare Onderwijs heeft vier scholen in Noord-Holland:

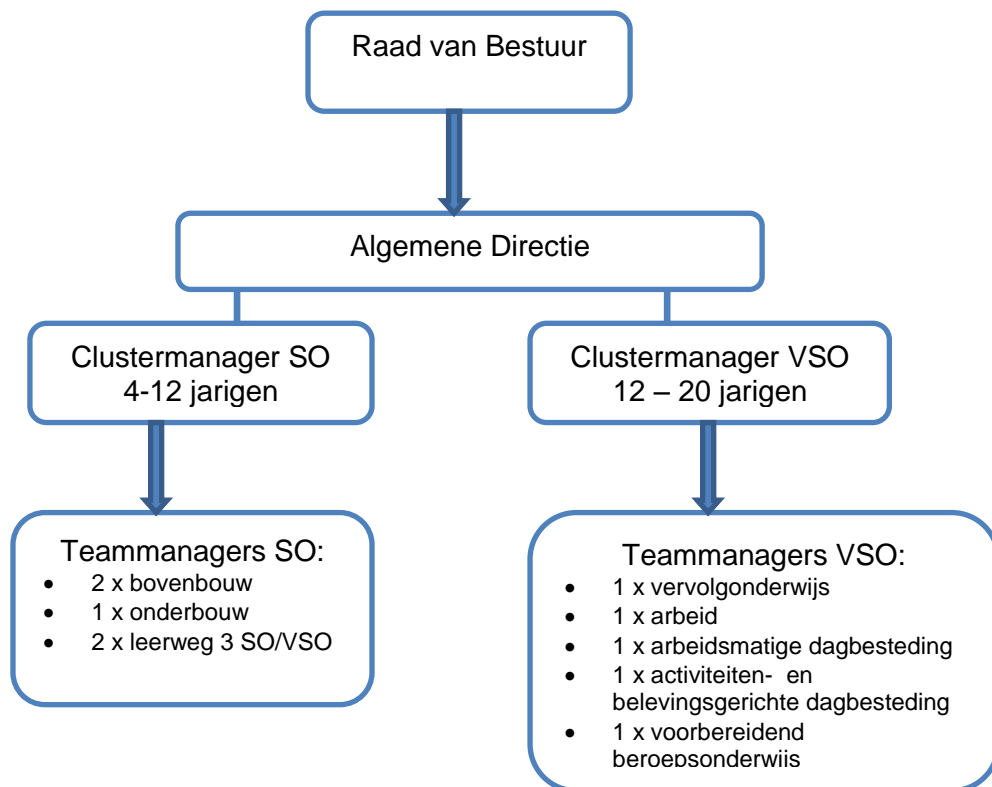
- De Alk, school voor SO en VSO, gevestigd in Alkmaar.
- Heliomare onderwijs, school voor SO en VSO, gevestigd in Wijk aan Zee.
 - Nevenvestiging Heliomare onderwijs, gevestigd te Koog a/d Zaan.
- De Ruimte, school voor SO en VSO, gevestigd in Bergen.
- De Zevensprong, school voor SO en VSO, gevestigd in Beverwijk.

Onze vier scholen ontvangen op diverse locaties dagelijks ruim duizend leerlingen van vier tot twintig jaar, van ernstig meervoudig beperkt tot en met havo leerlingen.

In het belang van kinderen met een beperking, speciale zorg- of onderwijsvraag wil Heliomare Onderwijs een sterke partner zijn in de samenwerkingsverbanden. De vier scholen vormen één organisatie, onder de naam Heliomare Onderwijs. Zo maken we gebruik van de kracht en de goede naam van onze scholen en Heliomare.

Aansluitend aan de splitsing van het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs in de samenwerkingsverbanden, is onze onderwijsorganisatie gesplitst in een cluster speciaal onderwijs (SO) en een cluster voortgezet speciaal onderwijs (VSO).

Het organogram van Heliomare Onderwijs:

Een aantal teammanagers is locatieverantwoordelijke en heeft in die rol ook budgetverantwoordelijkheid voor de locatie.

Heliomare Onderwijs legt de verantwoordelijkheden in het hart van de organisatie. Alle leerkrachten, leraarondersteuners en mentoren zijn lid van een kernteam. In het kernteam zitten ook de klassenassistenten, therapeuten en leden van de commissie van begeleiding. Een kernteam is de kleinste multidisciplinaire ondersteunings- en behandelingseenheid. Een kernteam wordt gecoördineerd door een kernteamcoördinator.

Deze organiseert en bewaakt het inhoudelijke proces en geeft in dit kader sturing, volgens het principe van meewerkend-voorman.

Het beoogde doel is dat zowel het onderwijsprogramma als de ondersteuning worden ingericht aan de hand van een duidelijk te onderscheiden groep leerlingen. De indeling van een kernteam is in eerste instantie op basis van de fase van ontwikkeling (leeftijd) en in tweede instantie op basis van ontwikkelingsniveau en perspectief (bestemming) van de leerlingen. Door uit te gaan van kernteams krijgen medewerkers en leerlingen maximale ruimte om hun verantwoordelijkheid voor het leer- en ontwikkelingsproces vorm en inhoud te geven. Hierdoor hebben medewerkers en leerlingen directe invloed op het uiteindelijke resultaat.

1.3 Typering van de school

De scholen van Heliomare Onderwijs geven speciaal en voortgezet speciaal onderwijs in Noord-Holland op zeven locaties. Er wordt op de scholen onderwijs en zorg gegeven aan kinderen en jongeren met een verstandelijke, lichamelijke of meervoudige beperking, langdurig zieke leerlingen en aan leerlingen met een stoornis in het autistisch spectrum, variërend in de leeftijd van 4 tot 20 jaar.

Plaatsing op één van onze scholen loopt via een samenwerkingsverband primair onderwijs of voortgezet onderwijs. Indien een leerling niet in de onderwijsprofielen van het reguliere onderwijs past, geeft het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring speciaal onderwijs af. Deze toelaatbaarheidsverklaring is landelijk geldig. Daarnaast kan het samenwerkingsverband een leerling ook bij één van onze scholen plaatsen op basis van een kortdurend arrangement.

Het voortgezet speciaal onderwijs van onze scholen is georganiseerd in het Heliomare College. Deze naam wordt gebruikt voor de locaties waar voortgezet speciaal onderwijs gegeven wordt in Beverwijk, Alkmaar en Wijk aan Zee.

1.4 De locaties:

De Alk SO is gehuisvest in de Van Harenlaan 23 in Alkmaar.

De Alk VSO noemen wij het Heliomare College Alkmaar en is gevestigd aan de Amstelstraat 5 te Alkmaar.

De Zevensprong is gehuisvest op de Grote Houtweg 180 te Beverwijk. Op deze locatie wordt uitsluitend voortgezet speciaal onderwijs gegeven. Wij gebruiken voor deze locatie de naam Heliomare College Beverwijk.

Heliomare onderwijs is gehuisvest op meerdere locaties.

Het SO en VSO afdeling Vervolgonderwijs is gehuisvest aan de Relweg 51 te Wijk aan Zee.

Het SO heeft één dependance aan de Maerten van Heemskerckstraat 171 te Beverwijk en één nevenvestiging bij Dynamica Onderwijs aan de Molenwerf 1c in Koog aan de Zaan. Op deze beide locaties wordt onderwijs gegeven aan ernstig meervoudig beperkte leerlingen in de leeftijd van zes tot en met twintig jaar.

De Ruimte is gehuisvest aan de Oudtburghweg 3 te Bergen.

1.5 Inzet van professionals in Passend Onderwijs

Heliomare ondersteunt leerlingen en **professionals** bij het realiseren van Passend Onderwijs. Heliomare Onderwijs biedt passende ondersteuning aan in de vorm van ondersteuningsarrangementen voor het basis en voortgezet onderwijs.

Het gaat om:

- leerlingen en jongeren in het regulier onderwijs die als gevolg van een beperking, ziekte of stoornis belemmeringen ondervinden in het volgen van onderwijs. (leerlingen

en jongeren die de overstap maken van speciaal naar regulier onderwijs, leerlingen die starten op het basis of voortgezet onderwijs).

- Professionals die zich verder willen ontwikkelen en hun bekwaamheid willen vergroten.

De kern van onze ondersteuningsarrangementen:

- Vraag gestuurd, flexibel en praktisch.
- Professionals die een arrangement vormgeven zijn vakmensen die weten waar ze het over hebben.
- De leerling / professional is mede regisseur.
- Handelingsgericht en opbrengstgericht werken.
- Preventief van aard, kortdurend waar mogelijk en snel inzetbaar.

Onze groep professionals bestaat onder andere uit gespecialiseerde leerkrachten, specialisten in bewegingsonderwijs en leren, fysiotherapeuten, logopedisten, ergotherapeuten en orthopedagogen die werkzaam zijn binnen de clusters speciaal- en voortgezet speciaal onderwijs en ondersteuning.

Zij ontwikkelen en werken vanuit samenhang met andere bedrijfsonderdelen binnen Heliomare, zoals Revalidatie. Zij bieden ondersteuning en kennis op een hoog niveau in de praktijk met als doel de ontwikkeling, het leren en het participeren van leerlingen en professionals actief te ondersteunen.

1.6 *Collectieve ambitie*

Collectieve ambitie Heliomare

Heliomare ondersteunt mensen met een lichamelijke of meervoudige beperking, een chronische ziekte, een autismespectrumstoornis, of niet-aangeboren hersenletsel, zodat zij zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijk kunnen leven. Kinderen, jongeren en volwassenen krijgen die ondersteuning op het gebied van onderwijs, arbeidsintegratie, wonen, dagbesteding, revalidatie en sport. Samen kijken we vooral naar nieuwe kansen en mogelijkheden en houden rekening met de beperkingen. Heliomare is verspreid over meer dan veertig locaties in Noord-Holland.

De kracht van Heliomare is het veelzijdige en samenhangende pakket van producten en diensten om mensen te ondersteunen op het gebied van wonen, arbeid, dagbesteding, revalidatie, onderwijs en sport. De laatste jaren is Heliomare gegroeid, niet alleen in de breedte, maar ook in de diepte. Klanten kunnen op één adres terecht voor een goed afgestemd aanbod van diensten en producten.

De vier scholen binnen de stichting Heliomare Onderwijs vormen samen met Heliomare Revalidatie, Wonen, Dagbesteding en Sport het Kinder- en jeugdcentrum Heliomare.

Het Kinder- en jeugdcentrum Heliomare is een bovenregionale voorziening. De mogelijkheden van de leerling (het ontwikkelingsperspectief) zijn op de vier scholen het uitgangspunt om het ondersteuningsaanbod te bepalen. Expertise wordt ingezet om leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte voor te bereiden op een zo zelfstandige en onafhankelijke participatie in de samenleving.

Heliomare is voornemens twee integrale kinder- en jeugdcentra te realiseren. Eén in Noord (Heerhugowaard) en één in Zuid (Heemskerk). De realisatie van het Kinder- en jeugdcentrum Heliomare in Heemskerk staat in de planning voor augustus 2017.

Naast het eigen beleidsplan van Onderwijs, het schoolplan, wordt er gezamenlijk beleid gemaakt in het Heliomare managementteam. In het Heliomare managementteam zijn alle bedrijfsonderdelen vertegenwoordigd.

Strategisch beleidsplan 2015-2018 Heliomare

In maart 2015 heeft Heliomare haar strategisch beleidsplan voor de komende jaren vastgesteld. De titel: 'Niemand aan de zijlijn'.

In dit beleidsplan is een aantal thema's uit het strategisch beleidsplan 2013-2015 samengevoegd en waar nodig verrijkt en herijkt aan de hand van de actuele ontwikkelingen. Ook nu blijft voor Heliomare het ultieme doel: *niemand aan de zijlijn!*.

De focus ligt op wat mensen wél kunnen. Niet op wat ze níét kunnen.

Alle dienstverlening die Heliomare aanbiedt, is ondersteunend aan één en het zelfde doel: de klant, binnen de mogelijkheden van de beperking, maximaal te laten participeren in de maatschappij. Het is wel noodzakelijk om expliciete keuzes te maken ten aanzien van de samenstelling van het dienstenportfolio van Heliomare. Dit gezien het veranderende onderwijs- en zorgwereld, waarin gevraagd wordt om flexibelere en efficiëntere dienstverlening en de kwaliteit waar Heliomare voor staat.

Voor de periode 2015-2018 focust Heliomare op de volgende vijf kernthema's:

1. Kennis en vaardigheden verbeteren.
2. Samenwerken in netwerken.
3. Zichtbaar maken van expertise.
4. Twee dienstenportfolio's; één Heliomare.
5. Eigenaarschap.

Visie van Heliomare Onderwijs

In navolging op de visie van Heliomare: '*niemand aan de zijlijn*' is de visie van Onderwijs:

Heliomare Onderwijs zet expertise in om leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte voor te bereiden op een zo zelfstandig mogelijke participatie in de samenleving.

Collectieve ambitie Heliomare Onderwijs

- Realiseert voor elke leerling op basis van het ontwikkelingsperspectief passend en duurzaam onderwijs voor optimale deelname aan de samenleving.
- Werkt vanuit gedeelde verantwoordelijkheid op basis van actieve betrokkenheid en heldere communicatie met ouders, kinderen en jongeren aan de realisatie van onderwijs- en ondersteuningsaanbod.
- Is ambitieus en werkt vanuit een missie en visie planmatig aan innovatie en het verbeteren en borgen van kwaliteit.
- Wordt gekenmerkt door professioneel handelen binnen een veilig, uitdagend en respectvol leerklimaat.
- Heeft professionals met specifieke competenties die samenwerken in een multidisciplinaire omgeving.
- Zet aangepaste voorzieningen in op het gebied van de fysieke omgeving, vervoer, ICT, leer- en hulpmiddelen en materialen.
- Beschikt over expertise op het gebied van onderwijs, revalidatie, wonen, dagbesteding, vrije tijd, sport en arbeid.
- Is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en uitwisselen van kennis en expertise binnen bovenstaande keten in afstemming met een eigen Research & Development-afdelingen Heliomare Academie Kind/Jeugd.
- Werkt toekomstgericht, oplossingsgericht, vraaggericht, resultaatgericht, handelingsgericht en interdisciplinair*.

- Heeft professionals die ondersteuning bieden vanuit het Kinder- en jeugdcentrum Heliomare aan de scholen van de samenwerkingsverbanden, vraag gestuurd en op maat.

**) Het begrip 'interdisciplinair werken' refereert vooral aan het handelen van professionals in samenwerking met elkaar.*

1.7 Strategisch beleid

Naar aanleiding van de kernwaarden van Heliomare en Heliomare Onderwijs worden in de planperiode 2015-2018 de volgende kritieke succesfactoren nagestreefd:

1. Het ontwikkelen van Noord-Zuid voorzieningen binnen Heliomare Onderwijs, in samenwerking met Revalidatie.
Binnen de Noord-Zuid constructie maken leerlingen zo weinig mogelijk kilometers.
2. Het opbrengstgericht werken versterken binnen de afdelingen van Heliomare Onderwijs.
Het leerlingprofiel, uitstroomperspectief en de resultaten met elkaar verbinden, zodat het passend is binnen wetgeving en toetsingskader.
3. Eigenaarschap leerlingen en medewerkers centraal stellen.
4. In augustus 2015 is gestart met een driejarig Master scholingstraject met medewerkers. Scholing voor alle kernteams is een blijvende activiteit, waarin persoonlijke ontwikkeling vormgegeven wordt in relatie tot afdelingsontwikkeling.
5. Aanhakend bij onze visie leggen we de komende jaren de focus op arbeid voor onze leerlingen. Zoveel mogelijk wordt ingezet op het verkrijgen van betaalde arbeid. In samenwerking met het REA College Nederland, locatie Wijk aan Zee wordt medio 2016 gestart met een Arbeid Expertisecentrum. In dit expertisecentrum is plek voor zo'n 30 leerlingen per dag om leer/werkervaring en arbeidsvaardigheden te trainen. Er wordt gestart met vijf opleidingsrichtingen. Tegelijkertijd zoeken we partners in de regio voor verdere samenwerking. Er wordt voor het Arbeid Expertisecentrum ingezet op de locatie de Trompet te Heemskerk, als strategische ligging om de contacten in de regio uit te breiden.
6. Heliomare Onderwijs zet de komende jaren in op het verhogen van de kwaliteit van haar scholen. Het behalen van de certificering Kwaliteitsnorm Speciaal Onderwijs (KSO) is daar een onderdeel van. De KSO komt tegemoet aan de eisen van de Inspectie van het Onderwijs en voldoet aan de ISO-norm 9001-2008. Daarnaast wil Heliomare Onderwijs dat al haar scholen zich certificeren voor het EKEP-keurmerk (Eén Kind Eén Plan). De afdeling speciaal onderwijs van Heliomare onderwijs heeft, samen met Heliomare Revalidatie, dit keurmerk in november 2015 als eerste verkregen. EKEP staat voor een integrale werkwijze van (revalidatie)zorg en onderwijs waarbij het kind centraal staat. Het keurmerk toetst de kwaliteit van de samenwerking tussen onderwijs, revalidatie en ouders.
7. Digitaal leerportaal. Digitalisering van ons onderwijs is een belangrijk speerpunt de komende jaren. Digitalisering is nodig om het onderwijs flexibeler te kunnen organiseren, op maat, met meer zelfregie voor de leerling, thuis en op school.

Gedurende de planperiode zullen genoemde doelen en de bijbehorende prestatie-indicatoren worden opgenomen in de jaarlijkse activiteitenplannen van Heliomare Onderwijs. Er zal steeds een keuze worden gemaakt uit die doelen die dat betreffende jaar belangrijk zijn voor de organisatie. Het jaarlijkse activiteitenplan maakt onderdeel uit

van de PC-cyclus van Heliomare en wordt driemaandelijks geëvalueerd in de management-rapportages naar de algemene directie. Deze vormen de basis voor de rapportage naar de raad van bestuur.

2. Onderwijskundig beleid

2.1 Inleiding

Heliomare Onderwijs biedt een klimaat met een veilige, ondersteunende en uitdagende leeromgeving. Op de scholen staat de leerling centraal en worden onderwijs, zorg en revalidatie afgestemd op de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling.

Dat wil zeggen dat we betekenisvolle trajecten realiseren en afdeling doorbrekend, groep doorbrekend en/of bedrijfssonderdeel overstijgend werken als dat in het belang is van de leerling.

De visie van Heliomare Onderwijs: *Heliomare Onderwijs zet expertise in om leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte voor te bereiden op een zo zelfstandige en onafhankelijke participatie in de samenleving.* Deze visie is een centraal thema dat we op alle locaties en in alle afdelingen als leidraad hanteren.

In dit hoofdstuk wordt aangegeven hoe het onderwijs op de school wordt vormgegeven. In de beschrijving van dit hoofdstuk wordt duidelijk gemaakt, hoe invulling gegeven wordt aan de wettelijke opdracht van het onderwijs, rekening houdend met de missie en visie van de school.

Succesbepalende factoren:

1. Leerstofaanbod afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingpopulatie;
2. Leerlingenzorg vanuit een interactionistisch model;
3. Competent personeel;
4. Eén kind één plan;
5. Oplossingsgericht werken;
6. Profilering van de afzonderlijke uitstroomprofielen.

2.2 Onderwijstijd

De leerlingen krijgen minimaal de wettelijk voorgeschreven uren les, te weten 1.002 uur per schooljaar. Op alle scholen zijn dezelfde begin- en eindtijden ingevoerd. Er wordt dagelijks lesgegeven van 08.45 tot 14.30 uur. Het rooster per groep voorziet in een evenwichtige spreiding van onderwijsactiviteiten over de dag. In geval van afwezigheid door ziekte of behandeling wordt voorzien in voldoende onderwijs elders.

Voor de leerlingen met het uitstroomprofiel Vervolgonderwijs van het Heliomare College Wijk aan Zee geldt een wettelijke norm voor de gehele opleiding. Voor het VMBO is deze norm 3700 uur in vier jaar tijd en voor de Havo 4700 uur in 5 jaar tijd. In het voortgezet speciaal onderwijs is het mogelijk om een jaar langer over de opleiding te doen. Uit het individueel transitieplan van de leerling moet blijken waarom de leerling langer over de opleiding doet. In dit extra schooljaar moeten 1.000 uren worden gemaakt. Dit geldt voor beide opleidingen.

De leerlingen die onderwijs krijgen op onze dependance bij Dynamica in Koog aan de Zaan volgen de lestijden en –roosters van Dynamica Onderwijs.

2.3 Leerlingenzorg

Heliomare Onderwijs kent een cyclisch systeem van leerlingenzorg.

Voor iedere leerling wordt binnen zes weken na plaatsing door de commissie van begeleiding een ontwikkelingsperspectief met leerling profiel gemaakt. Dit perspectief

beschrijft de verwachte uitstroombestemming van de leerling. Er wordt gekeken naar de ontwikkeling van het leren en de algehele ontwikkeling van de leerling.

Het ontwikkelingsperspectief geeft aan welk onderwijsaanbod en welke ondersteuning de leerling nodig heeft om het te verwachten eindniveau te halen. Op grond hiervan wordt de leerling geplaatst in een leerroute.

Het ontwikkelingsperspectief met leerling profiel vormt de basis voor het maken van een individueel handelingsplan. Hierin worden leerinhouden, specifieke aanpak en ondersteuningsbehoeften met elkaar verbonden. Indien sprake is van een revalidatie indicatie is ook het revalidatie behandelplan onderdeel van het individueel handelingsplan.

In het voortgezet speciaal onderwijs hebben leerlingen geen individueel handelingsplan, maar een individueel transitieplan. **Transitie** is een belangrijk onderdeel in het toewerken naar een concrete eindbestemming voor leerlingen. Het is een zorgvuldig gepland proces, waarin de school het voortouw heeft, maar waarbij ouders en vooral de leerling nauw betrokken zijn. Ook voor het individueel transitieplan geldt: indien sprake is van een revalidatie indicatie, is het revalidatie behandelplan onderdeel van het transitieplan.

Transitie valt uiteen in twee onderdelen: het transitie voorbereidend plan voor twaalf- tot + veertien/vijftienjarigen en het individueel transitieplan voor + vijftien- tot twintigjarigen.

Het doel van het transitie voorbereidend plan is het verkennen van de voor transitie belangrijke gebieden:

- wonen
- dagbesteding (waar onder arbeid, studie, etc. wordt verstaan)
- vrije tijd.

Voor dit transitie voorbereidend plan worden de mogelijkheden, interesses en een bepaling van het leerniveau rond het twaalfde jaar van de leerling in kaart gebracht.

Rond het veertiende, vijftiende jaar wordt op basis van het ontwikkelperspectief van de leerling en aan de hand van alle overige beschikbare gegevens een concreet individueel transitieplan gemaakt voor de leerling.

In het transitietraject wordt op het gebied van arbeidstoeleiding aandacht besteed aan de volgende aspecten:

- de actuele mogelijkheden voor arbeidstoeleiding
- de arbeidsvoorkeur en de arbeidsmogelijkheden van de leerlingen
- het proces van arbeidstoeleiding inclusief een langdurig begeleid stagetraject
- aanbod gericht op arbeidsoriëntatie, arbeidsvoorbereiding en arbeidstraining
- registratie van de effecten van arbeidstoeleiding.

Hiernaast worden voor de gebieden wonen en vrije tijd ook de interesses en mogelijkheden in kaart gebracht en in ontwikkelingsactiviteiten vertaald. Het individueel transitieplan is een levend document dat meegroeit met de ontwikkeling van de leerling.

Het volgen van de ontwikkeling van de leerling gebeurt in het leerlingvolgsysteem. Een samenvatting van de opbrengsten wordt weer vastgelegd in het leerling profiel.

Als de resultaten afwijken van het gestelde perspectief, dan bekijkt de commissie van begeleiding of het ontwikkelingsperspectief bijgesteld moet worden.

Het individueel handelingsplan / transitieplan en het ontwikkelingsperspectief worden jaarlijks geëvalueerd en besproken met ouders en in het voortgezet speciaal onderwijs ook met leerlingen.

2.3.1 Commissie van begeleiding

Iedere afdeling heeft een **commissie van begeleiding**. Voorzitter van de commissie van begeleiding is de teammanager van de afdeling. Verder zitten er een psycholoog/orthopedagoog, een maatschappelijk werkende, een intern begeleider en een arts (jeugdarts of revalidatiearts) in de commissie. De leerkracht, mentor of leraarondersteuner en de therapeuten zijn op afroep per leerling bij de vergadering aanwezig.

De commissie

- verzorgt handelingsgerichte diagnostiek (gericht op de ontwikkeling van de mogelijkheden van de leerling).
- verzorgt begeleiding van leerlingen, ouders en medewerkers.
- verzorgt voorlichting en advisering.
- bewaakt de kwaliteit van groepsplannen en ondersteuningsplannen.
- is eindverantwoordelijk voor het aangeboden onderwijs en begeleidingsprogramma inclusief advisering met betrekking tot uitstroomperspectief.
- is verantwoordelijk voor het opstellen van het ontwikkelingsperspectief en houdt regie over de evaluatie van de doelen en terugkoppeling naar de samenwerkingsverbanden.

2.4 Leerstofaanbod

Het leerstofaanbod van Heliomare Onderwijs bereidt leerlingen, zo mogelijk, voor op het vervolgonderwijs of de naschoolse woon-, werk- en vrijetijdssituatie.

De grote variatie binnen de populatie in leeftijd en kenmerken betekent ook een grote variatie in opbrengsten. Denk daarbij aan regulier vervolgonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, betaald werk tot dagbesteding. Het aanbod sluit aan bij de onderwijsbehoeften en het uitstroomperspectief van de individuele leerling en is gericht op de kerndoelen speciaal onderwijs en zeer moeilijk lerenden. Waar mogelijk wordt aangesloten op de kerndoelen primair onderwijs, voorbereidend en middelbaar beroepsonderwijs en hoger algemeen vormend onderwijs. De leerstof is geordend in samenhangende leerlijnen en wordt aangeboden met behulp van in het curriculum beschreven methodes.

Heliomare Onderwijs hanteert een duidelijke structuur in haar totale onderwijsaanbod met behulp van uitstroomprofielen. Leerlingen krijgen onderwijs op verschillende leerniveaus. De leerniveaus binnen ons onderwijs zijn verdeeld in stromen.

In het speciaal onderwijs worden drie stromen onderscheiden:

- SO Plancius leerlijn;
- SO ZML leerlijn;
- SO leerlijn.

Deze stromen bereiden de leerling voor op een vorm van voortgezet onderwijs, passend bij het ontwikkelingsperspectief van de leerling.

In het voortgezet speciaal onderwijs kent Heliomare Onderwijs drie uitstroomprofielen:

- Vervolgonderwijs;
- Arbeid;
- Dagbesteding.

De profielen worden verder beschreven in de volgende hoofdstukken.

SPECIAAL ONDERWIJS

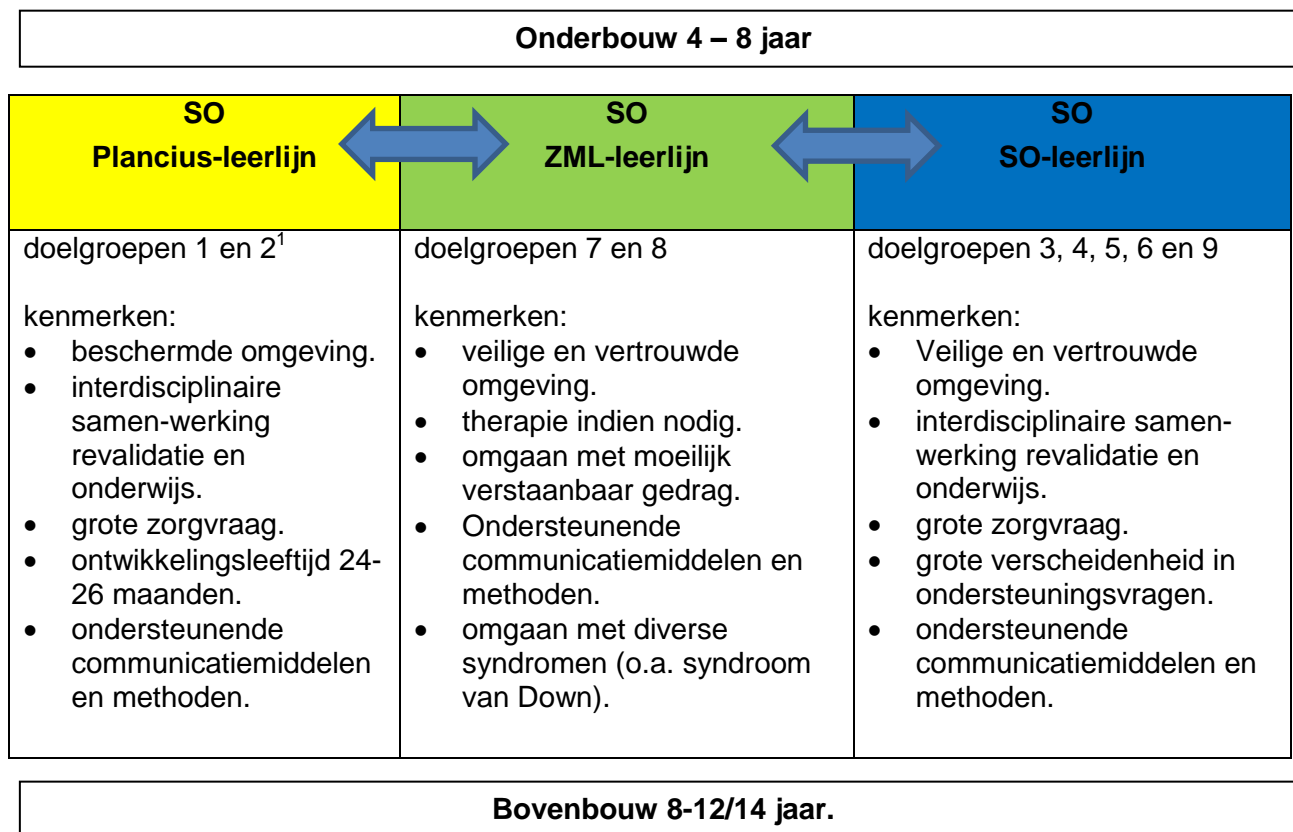
2.4.1 Ondersteuningsaanbod speciaal onderwijs

In het cluster speciaal onderwijs wordt een onderbouw voor leerlingen van vier t/m zeven jaar en een bovenbouw voor leerlingen van acht t/m twaalf jaar onderscheiden.

In de onderbouw van het speciaal onderwijs zijn de groepen gemengd qua leeftijd, onderwijs- en ondersteuningsbehoefte.

Vanaf de leeftijd van zeven à acht jaar gaan de leerlingen naar de bovenbouw. Het ontwikkelingsperspectief van de leerling bepaalt in welke leerlijn deze komt. Tussen de leerlijnen is sprake van een grijs gebied. Leerlingen kunnen profiteren van het aanbod uit meerdere leerlijnen, afhankelijk van hun ontwikkelingsperspectief. De overgang naar het voortgezet speciaal onderwijs is per leerling verschillend en ligt tussen de leeftijd van twaalf en veertien jaar.

Binnen het speciaal onderwijs werken we opbrengstgericht en zijn bij het ontwikkelingsprofiel passende leerroutes en leerlijnen ingericht op basis van de leerlijnen Plancius, ZML (zeer moeilijk lerend) en SO (speciaal onderwijs).

Uitstroom:

Het speciaal onderwijs bereidt de leerlingen direct voor op een vorm van voortgezet onderwijs en indirect op de uiteindelijke uitstroom:

- Dagbesteding (belevingsgericht of arbeidsmatig)
- Arbeid of
- Vervolgonderwijs

¹ Zie hoofdstuk ondersteuningsaanbod. Zie ook de schoolondersteuningsprofielen op de website.

In het speciaal onderwijs bereiden wij leerlingen voor op een goede aansluiting bij het voortgezet speciaal onderwijs. In het ontwikkelingsperspectief van de leerling beschrijven we het uitstroomperspectief. Deze uitstroomperspectieven sluiten aan op de uitstroomprofielen van het voortgezet speciaal onderwijs en worden met ouders besproken.

VOORTGEZET SPECIAAL ONDERWIJS

In het voortgezet speciaal onderwijs bereiden we leerlingen voor op een zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijk leven in onze samenleving. De leerling staat centraal en is, zoveel als mogelijk, eigenaar van zijn leer-ontwikkelingsproces. Het onderwijs op onze scholen daagt leerlingen uit hun talenten zo optimaal mogelijk te ontwikkelen.

Uitstroomprofiel Vervolgonderwijs (locatie Wijk aan Zee)	Uitstroomprofiel Arbeid	Uitstroomprofiel Dagbesteding	
		Arbeidmatige Dagbesteding	Dagbesteding
doelgroepen 3, 4, 5, 6, 7 en 9	doelgroepen 2, 3, 7 en 8	doelgroepen 2, 3, 7 en 8	doelgroepen 1, 2, 7 en 8
VMBO Theoretische leerweg (TL) HAVO <u>Beroepsonderwijs</u> VBO+ klas: - Economie - Zorg en welzijn - ICT - Techniek - Grafisch	<u>Beroepskwalificaties:</u> <u>o.a.</u> - Werken in het groen - Werken met dieren - Werken in het magazijn - Werken aan de balie - Werken in de winkel - Medewerker keuken - Schoonmaak in een groot huishouden - Entree-opleiding <u>Beroepsonderwijs</u> VBO+ klas: - Economie - Zorg en welzijn - ICT - Techniek - Grafisch	CED leerlijnen niveau 3 t/m. 10 <u>Praktische vakken</u> <u>o.a.:</u> Koken Techniek Groen Schoonmaken Dienstverlening Productiewerk	- Belevingsgerichte dagbesteding - Activiteitengerichte dagbesteding CED leerlijnen, niveau 1-3 en de Plancius leerlijnen niveau 1 t/m. 6. <u>Wergroepen o.a.:</u> kaarsen maken tuinieren textiele werkvormen.

Het voortgezet speciaal onderwijs binnen onze scholen is georganiseerd volgens de uitstroomprofielen van de Wet Kwaliteit VSO, te weten:

1. Uitstroomprofiel Vervolgonderwijs.
2. Uitstroomprofiel Arbeid.
3. Uitstroomprofiel Dagbesteding.

2.4.2 Uitstroomprofiel Vervolgonderwijs

Dit uitstroomprofiel is uitsluitend op het Heliomare College te Wijk aan Zee mogelijk. Het onderwijs in dit uitstroomprofiel is gericht op het behalen van een regulier diploma VMBO of HAVO, op doorstromen naar vervolgonderwijs (MBO, HBO) of terugkeer van de leerling naar het reguliere onderwijs. Binnen het VMBO biedt Heliomare alleen de theoretische leerweg aan. De leerlingen in dit uitstroomprofiel moeten voor een diploma aan dezelfde eisen voldoen als de leerlingen in het regulier onderwijs. Hiernaast wordt veel aandacht besteed aan de zelfstandigheid, leren plannen, leren kiezen en omgaan met een beperking.

Leerlingen die instromen in het voortgezet speciaal onderwijs met minimaal het perspectief VMBO-TL worden geplaatst in het uitstroomprofiel Vervolgonderwijs. In de eerste twee schooljaren wordt gekeken of de leerling minimaal het VMBO-TL niveau haalt. Leerlingen waarbij dit niet het geval is stromen door naar het uitstroomprofiel Arbeid, met als doel de entree opleiding en doorstroom naar het beroepsonderwijs.

2.4.3 Uitstroomprofiel beroepsonderwijs (VBO+ klas Verlengde Voorstraat)

Dit uitstroomprofiel is uitsluitend op het Heliomare College te Wijk aan Zee mogelijk. In het kader van transitie biedt Heliomare onderwijs (VSO) voor de leerlingen van VMBO voorbereidende arbeidsmarktgerichte opleidingen aan. Het gaat hier om leerlingen die zonder diploma VMBO het onderwijs dreigen te verlaten. Binnen het VSO is op dit moment alleen diplomagericht onderwijs op de niveaus VMBO-TL en Havo mogelijk.

Deze leerlingen hebben tot op heden nog geen afgerond diploma behaald en zijn ook niet in staat om aan het reguliere beroepsonderwijs deel te nemen.

In het schooljaar 2015-2016 kunnen leerlingen een entree opleiding volgen. Bij volledige kwalificatie kunnen leerlingen eventueel doorstromen naar MBO, niveau 2.

Voor deze leerlingen is geen alternatief mogelijk en zij zijn zonder diploma c.q. voorbereiding op de arbeidsmarkt aangewezen op dag- en activiteitencentra, vrijwilligerswerk of komen in het slechtste geval thuis te zitten.

Ook voor leerlingen met een afgeronde VMBO-TL of Havo opleiding die (nog) niet doorstromen naar regulier Beroepsonderwijs kan de voorbereidende arbeidsmarktgerichte en beroepsgerichte opleiding (VBO+) een goed alternatief zijn. De voorbereidende arbeidsmarktgerichte opleiding heeft als einddoel, via kwalificatie, toeleiding naar loonvormende arbeid, waarbij de persoonlijke mogelijkheden als uitgangspunt worden genomen.

In de voorbereidende arbeidsmarktgerichte opleiding worden, naast een aanbod van AVO vakken (Nederlands, Engels, wiskunde en rekenen) de volgende trainingen gegeven: Beroepsgerichte Sociale vaardigheden, Empowerment, Autisme en Arbeid en Solliciteren. Daarnaast worden er beroepsgerichte opleidingen gegeven in de Sectoren: Economie, Techniek, Grafisch, ICT en Zorg en Welzijn. De opleidingen zijn tevens voorzien van een stage gelieerd aan het vakgebied van de opleiding.

Voor elke leerling wordt een individueel opleidingsplan gemaakt, waarbij wordt aangegeven welke kwalificaties (in portfolio) behaald kunnen worden. Deze kwalificaties/examens worden afgenomen door erkende examenbureaus/instellingen zoals de Associatie, Exin, NTI, VSLM, Anglia, Kenteq, LOI, IVIO, Mediacollege Amsterdam en dergelijke.

2.4.4 Uitstroomprofiel arbeid

Het uitstroomprofiel arbeid is bestemd voor leerlingen die voldoende mogelijkheden hebben om te gaan functioneren op de arbeidsmarkt, maar niet in staat zijn om een

regulier VMBO of Havo diploma te halen. Door hun beperkingen en stoornissen hebben zij een bepaalde ondersteuningsbehoefte. Het onderwijs is gericht op zowel een brede persoonlijke vorming en participatie in de maatschappij, als toe leiden naar een passende arbeidsplaats. Zelfredzaamheid is hierbij een belangrijk onderdeel. Indien mogelijk, behalen de leerlingen passende beroepskwalificaties en sluiten de AVO vakken af met een IVIO examen. De kerndoelen voor het uitstroomprofiel arbeid zijn gericht op de transitiegebieden werken, wonen, vrijetijdsbesteding en burgerschap. In dit profiel is de ondergrens om leerlingen tenminste toe te rusten met voldoende algemene werknemersvaardigheden.

Leerlingen met een niet afgeronde entree opleiding of zonder perspectief op doorstroom naar MBO, niveau 2, krijgen in de arbeidsstroom aanvullend een voorbereidend, arbeidsmarktgerichte opleiding. In het kader van de wetgeving rondom 'Passende Kwalificaties' zijn er veel ontwikkelingen in onze afdeling arbeid met betrekking tot het behalen van certificaten en kwalificaties.

Heliomare Onderwijs wil leerlingen in een plus klas zoveel mogelijk bagage meegeven en bouwt samen met de leerlingen een portfolio op, zodat ze een betere kans maken op de arbeidsmarkt.

2.4.5 Uitstroomprofiel dagbesteding:

Dit profiel is bestemd voor leerlingen die na het voortgezet speciaal onderwijs participeren binnen dagbesteding. Binnen dagbesteding zijn de volgende mogelijkheden:

- arbeidsmatige dagbesteding.
- dagbestedingsactiviteiten.
- belevingsgerichte activiteiten.

Het onderwijs is gericht op persoonlijke vorming en competentieontwikkeling rond werk- en dagactiviteiten, wonen, vrijetijdsbesteding en burgerschap.

2.4.6 *arbeidsmatige dagbesteding*

Arbeidsmatige dagbesteding is bestemd voor leerlingen waarvan wordt ingeschat dat zij eventueel zijn toe te leiden naar vormen van beschermd werk, onbetaald (groeps) werk, vrijwilligerswerk of andere vormen van arbeidsmatige dagbesteding. Door hun beperkingen en stoornissen hebben zij een hoge mate van ondersteuningsbehoefte.

Het onderwijs is gericht op zowel een brede persoonlijke vorming en participatie in de maatschappij, als toe leiden naar een passende (onbetaalde) werkplek. Zelfredzaamheid en zo veel mogelijk aansluiten bij interesses en talenten van leerlingen is hierbij een belangrijk onderdeel. Deze leerlingen vallen zowel deels onder de Participatiewet als de Wet Maatschappelijke Ondersteuning.

2.5 *Resultaten van het onderwijs*

Heliomare Onderwijs hanteert voor de planning en uitvoering van haar processen de Deming regelcyclus: plan - do – check- act. Deze cyclus wordt ook gebruikt om processen te bewaken en resultaten in kaart te brengen.

Heliomare Onderwijs kijkt systematisch en cyclisch naar de opbrengsten van het onderwijs, op schoolniveau, groepsniveau en leerling niveau. De opbrengsten worden jaarlijks geëvalueerd, geanalyseerd en opnieuw geformuleerd.

Onder opbrengstgericht werken wordt het bewust, systematisch en cyclisch werken aan het verhogen van de opbrengsten verstaan: leerresultaten, sociaal-emotionele resultaten en tevredenheid van leerlingen, ouders, inspectie en vervolgonderwijs. Er is zowel aandacht voor pedagogische doelen als voor didactische doelen.

De evaluatieve cyclus kent de volgende 5 stappen:

1. Het vastleggen van doelen en standaarden (ontwikkelperspectieven).
2. Het verzamelen van informatie (vertaling van het niveau naar (zo mogelijk genormeerde) scores).
3. Het registreren ervan (op leerlingniveau, groepsniveau en schoolniveau via transparant vorderingen registratiesysteem).
4. Het interpreteren (het leggen van de data langs standaarden).
5. Het nemen van beslissingen (op leerlingniveau, groepsniveau en schoolniveau).

2.5.1 Instroom

Plaatsing op scholen voor speciaal onderwijs loopt vanaf 1 augustus 2014 via een samenwerkingsverband primair onderwijs of voortgezet onderwijs. Indien de leerling niet in de onderwijsprofielen van het reguliere onderwijs past, geeft het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring speciaal onderwijs af. Deze toelaatbaarheidsverklaring is landelijk geldig.

Leerlingen kunnen vanaf vier jaar terecht op onze scholen. In uitzonderingsgevallen kunnen leerlingen vanaf drieënhalve jaar terecht. Hiervoor is een ontheffing nodig van de Inspectie voor het Onderwijs.

Heliomare Onderwijs heeft één centraal aanmeldpunt. De functionaris van het aanmeldpunt kijkt bij aanmelding of al een toelatingsverklaring voor het speciaal onderwijs aanwezig is. Is die aanwezig, dan gaat de aanmelding door naar de commissie van begeleiding. Deze kijkt, aan de hand van het niveau van de leerling, in welke afdeling deze geplaatst kan worden. Vervolgens brengt de commissie een plaatsingsadvies uit.

Als er geen toelaatbaarheidsverklaring is, dan ondersteunt Heliomare Onderwijs, indien gevraagd, bij het verkrijgen hiervan. Wij nemen contact op met het samenwerkingsverband en overleggen met hen over de ondersteuningsbehoefte van de leerling en het arrangement dat daarbij past.

2.5.2 Plaatsingsbesluit

Plaatsing op één van onze scholen is alleen mogelijk met een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal onderwijs van een samenwerkingsverband. Als een toelaatbaarheidsverklaring binnenkomt, dan kijkt de commissie van begeleiding of de ondersteuningsbehoefte van de leerling en het arrangement dat het samenwerkingsverband voorstelt, past binnen onze leerroutes. Daarnaast kijkt de teammanager of de voorgestelde financiering voldoende is om de leerling te kunnen ondersteunen op een manier passend binnen de faciliteiten van Heliomare. Ervaring leert dat de uitgebreide mogelijkheden van Heliomare verwachtingen wekken bij ouders en leerlingen, maar niet altijd passen in de bekostiging die het samenwerkingsverband voorstelt. De commissie van begeleiding bekijkt het dossier in samenhang met de toelaatbaarheidsverklaring en komt met een advies tot plaatsing.

Heliomare Onderwijs heeft 6 weken de tijd om nog over de toelatingsverklaring te overleggen met het samenwerkingsverband.

2.5.3 Doorstroom

Wanneer een nieuwe leerling op de school geplaatst is, maakt de commissie van begeleiding een ontwikkelingsperspectief met leerling profiel voor de onderwijskundige planning. Mochten de onderzoeksresultaten niet of slechts gedeeltelijk beschikbaar zijn, dan wordt een eerste perspectief op basis van de dan beschikbare informatie opgesteld.

Het ontwikkelingsperspectief met leerling profiel vormt de basis voor het maken van een individueel handelingsplan en het groepsplan. De groepsleerkracht, begeleider of mentor stelt binnen één maand na plaatsing van de leerling een handelingsplan op. Hierin worden leerinhouden, specifieke aanpak, therapieën en zorgbehoefte me elkaar verbonden volgens het principe één kind één plan. De commissie van begeleiding van de afdeling heeft een adviserende rol. Het handelingsplan wordt met ouders besproken en door hen ondertekend.

In het groepsplan staat een beschrijving van de groep, de groepsdoelstellingen en een beschrijving van de methoden en werkwijzen die gebruikt worden om de doelstellingen te behalen.

Het individueel handelingsplan en/of individueel transitieplan wordt jaarlijks met ouders besproken en geëvalueerd. De commissie van begeleiding evalueert hoe de uitvoering van het handelingsplan is verlopen en wat er is bereikt. Na de evaluatie wordt er advies uitgebracht aan de leerling c.q. ouders van de leerling, de leraar en aan het management. De evaluatie vindt plaats zes tot acht weken voor het einde van de looptijd handelingsplan.

Indien sprake is van een revalidatie indicatie is ook het revalidatie behandelplan onderdeel van het individueel handelingsplan of het individueel transitieplan.

2.5.4 Uitstroom

In de schoolgidsbijlagen, die per afdeling, locatie jaarlijks verschijnen, wordt de uitstroom van onze leerlingen vermeld.

Bij de beschrijving van de uitstroom laten we het onderwijskundig rapport bij tussentijds verlaten van de school buiten de beschouwing, omdat we dat als een onderdeel van de evaluatie van het (laatste) handelingsplan opvatten. We concentreren ons op het transitietraject. Dit traject valt uiteen in drie onderdelen:

- Transitie voorbereidend plan voor twaalf- tot zestienjarigen.
- Transitie begeleidingsplan voor zestien- tot twintigjarigen.
- Nazorg voor ex leerlingen van één tot vijf jaar na het verlaten van de school.

In paragraaf 2.3 'Leerlingenzorg' wordt onder andere het transitietraject beschreven.

Jaarlijks bevaart de inspectie van het onderwijs onze scholen op de opbrengstgegevens, alsook de bestendigingsgegevens. Zij sturen daartoe een vragenlijst toe. De resultaten worden jaarlijks besproken in het gesprek tussen de inspectie en het schoolbestuur.

Voor het verkrijgen van de bestendigingsgegevens worden leerlingen jaarlijks nagebeld. Daarnaast worden schoolverlaters één keer per jaar uitgenodigd voor een terugkom dag. Ze ontvangen tevens van ons een enquête waarin ze worden bevaart over hun ervaringen met onze school en de manier waarop ze zijn voorbereid op hun huidige opleiding, arbeidsplaats of dagbesteding. De resultaten worden meegenomen in de evaluatie van onze opbrengstgegevens.

3. Personeelsbeleid

3.1 Inleiding

Voor Heliomare is de deskundigheid en de passie van onze medewerkers de kracht van onze organisatie. Wij investeren daarom continu in scholing en in een stimulerende werkomgeving met goede faciliteiten. Mensen met ambitie en talent bieden wij graag de kans om door te groeien.

Binnen Heliomare Onderwijs hebben alle personeelsleden een bestuursbenoeming. Het bestuur kiest voor modern actief personeelsbeleid, dat aansluit bij goed werkgeverschap en de CAO primair onderwijs en geeft alle personeelsleden een werkgelegenheids-garantie.

Heliomare Onderwijs verwezenlijkt sociaal beleid door middel van het bevorderen van goede arbeidsvoorwaarden en het toepassen van de arbeidsvoorwaarden volgens de beginselen van goed werkgeverschap.

Nieuwe ontwikkelingen in de CAO in de planperiode worden beoordeeld op vast te stellen beleid, passend bij onze visie op onderwijs en ontwikkeling.

Er is binnen Heliomare Onderwijs sprake van integraal personeelsbeleid. Het gevoerde beleid wordt geëvalueerd en vervolgens vastgelegd in een sociaal jaarverslag. Er worden volgens een vastgestelde uitvoeringsregeling functionerings- c.q. POP-gesprekken gevoerd met alle medewerkers en waar nodig vinden beoordelingen plaats.

3.2 Personeelsbeheer en -zorg

De uitwerking en uitvoering van beleid is primair de verantwoordelijkheid van het managementteam, daarbij ondersteund door de afdeling Personeel & Organisatie. Naast het vooral formele en administratieve domein van het personeelsbeheer hecht Heliomare Onderwijs veel belang aan de terreinen voor personeelszorg.

Heliomare Onderwijs heeft naar aanleiding van de tripartite overeenkomst in 2014 en 2015 actief beleid gevoerd om zoveel mogelijk personeel vanuit de ambulante begeleiding te plaatsen in de samenwerkingsverbanden en de MBO instellingen. Heliomare Onderwijs beschikte over een grote afdeling ambulante begeleiding. In 2014 is een deel van de medewerkers overgenomen door MBO instellingen. In 2015 volgden de samenwerkingsverbanden. Daarnaast zijn vacatures in de scholen opgevuld met leerkrachten uit de ambulante begeleiding.

Eind 2015 is er nog een klein, slagvaardig team, dat Heliomare vertegenwoordigt in de samenwerkingsverbanden en onze expertise uitdraagt. Deels gedetacheerd en deels door trainingen te geven. Daarnaast wordt specifieke expertise, zoals bijvoorbeeld ergotherapie ingekocht door de samenwerkingsverbanden. Informatie over onze dienstverlening is ook vermeld in paragraaf 1.5: Inzet van professionals in Passend Onderwijs.

Door een actief arbobeleid en een goed verzuimbeleid te voeren wordt bijgedragen aan het welzijn van de medewerkers, de schoolleiding en de leerlingen. Verder dragen een duidelijke organisatiestructuur, adequate informatievoorziening en goede arbeidsomstandigheden ook hiertoe bij.

3.3 Professionele schoolcultuur

Bij het klimaat of sfeer in de school staat de persoonlijke ontmoeting centraal. Bij het klimaat gaat het om de manier waarop je elkaar als mens ontmoet. Allerlei rituelen als samen koffiedrinken, de lunch gezamenlijk gebruiken, vieren van verjaardagen, personeelsuitjes, lief en leed enz. horen daarbij.

Bij de cultuur staat de professionele ontmoeting centraal. Heliomare Onderwijs creëert deze professionele ontmoetingen in de vorm van:

- overleg voeren
- voortgangsgesprekken
- (interne)scholing
- intervisie
- oplossingsgericht werken
- studiegroepen
- collegiale consultatie
- werken met een maatje enz.

Beide factoren, klimaat en cultuur, dragen bij aan een professionele cultuur. Binnen deze professionele cultuur komt een goede communicatie over de doelstellingen van de school en de professionele ontwikkeling van de medewerkers tot stand. Er wordt vanuit gegaan dat alle betrokkenen in staat en bereid zijn te reflecteren op eigen professioneel handelen en op de processen zoals deze zich voordoen. Met andere woorden: er is sprake van professionele rolneming.

3.3.1 Professionalisering

Bij Heliomare Onderwijs staat *expertise en expertise-ontwikkeling* centraal in de activiteitenplannen. Heliomare Onderwijs is een lerende organisatie en neemt deel aan het programma 'School aan Zet' waar de thema's Opbrengstgericht werken en Lerende organisatie aan de orde komen.

De afgelopen jaren heeft Heliomare Onderwijs fors geïnvesteerd in de professionalisering van individuele medewerkers. Eén van de uitkomsten hiervan is het grote aantal medewerkers, dat de opleiding Master Special Educational Needs succesvol heeft afgesloten. Het praktijkgerichte onderzoek is ingebed in de organisatie. De onderzoekskring van Heliomare Onderwijs is onderdeel van de afdeling Research & Development van Heliomare.

Op studiedagen en tijdens professionaliseringsactiviteiten gericht op teamontwikkeling krijgt het gemeenschappelijk leren, het leren van het collectief, steeds meer aandacht.

Eén van de mogelijkheden consequent en duurzaam te werken aan de opbouw van professional capital is het werken en leren in professional learning communities (Hargreaves & Fullan, 2012). Wij spreken over Professionele LeerGemeenschappen (PLGs).

De thema's waar PLGs zich mee bezig houden binnen Heliomare Onderwijs sluiten aan bij actuele ontwikkelingen en het strategisch beleid van de organisatie voor de komende periode. Daarnaast blijft ruimte over voor thema's en initiatieven die spontaan ontstaan en die het leren en participeren van onze leerlingen kunnen versterken.

PLGs kunnen zich beperken tot een bepaalde afdeling van Heliomare onderwijs, kunnen afdelings-overstijgend zijn of zelfs locatie overstijgend. PLGs kunnen monodisciplinair samengesteld zijn of multidisciplinair.

PLGs informeren hun collega's en leidinggevenden over de voortgang van hun activiteiten.

PLGs leggen verantwoording af over hun activiteiten en de opbrengsten, c.q. resultaten daarvan.

PLGs delen hun kennis en ervaring met collega's, bijvoorbeeld in teamvergaderingen en op studiedagen en -bijeenkomsten.

PLGs betrekken partners binnen de samenwerkingsverbanden om samen nieuwe arrangementen te ontwikkelen.

Met betrekking tot professionalisering en onderzoek werkt Heliomare Onderwijs intensief samen met de Hogeschool van Utrecht.

3.3.2 *Bekwaamheidseisen*

Op de locaties van Heliomare Onderwijs wordt interdisciplinair gewerkt in multidisciplinaire teams. Heliomare Onderwijs hanteert voor haar personeel de volgende bekwaamheidseisen:

Voor alle functies of taakprofielen geldt een gecertificeerde expertise:

- Opleidingseisen:
 - Voor leerkrachten: Master SEN niveau.
 - Voor leraarondersteuners: niveau opleiding gediplomeerd leraarondersteuner.
 - Voor assistenten: minimaal SPW 4 en certificering op o.a. voorbehouden handelingen.
 - Voor paramedici/verpleegkundigen: BIG-registratie en/of ingeschreven in het kwaliteitsregister.
 - Voor vakleerkrachten: specialisaties voor doelgroep.
 - Voor de overige medewerkers wordt een bij de functie passende diplomering of certificering gevraagd.

- En/of specifieke expertise op het gebied van onder andere:
 - Taal- spraakstoornissen.
 - Communicatiestoornissen / Niet- of nauwelijks sprekende kinderen.
 - Rekenstoornis.
 - Aandachtstoornissen.
 - Motorische stoornissen.
 - Stoornissen in het autismespectrum.
 - Epilepsie.
 - Niet aangeboren hersenbeschadiging.
 - Voorbehouden handelingen.
 - Gedrags- en/of psychische stoornissen.

De nieuwe ontwikkelingen voor het voortgezet speciaal onderwijs, waarbij steeds meer wordt aangesloten bij de wetgeving van het voortgezet onderwijs, hebben consequenties voor de scholingseisen van met name de leraren in het voortgezet speciaal onderwijs. In 2016 en 2017 wordt hierop ingezet.

4. Kwaliteitsbeleid

4.1 Inleiding

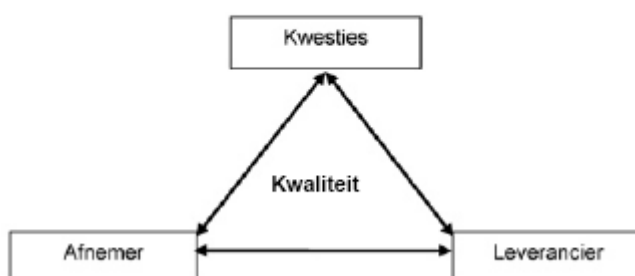
1. Heliomare Onderwijs sluit aan bij de eisen die de wetgever stelt op het gebied van kwaliteitszorg. Het beleid is beschreven in het schoolplan, de notities Kwaliteitszorg en de schoolgids. We richten ons primair op de onderdelen uit het toezichtkader van de inspectie van het onderwijs. Het kwaliteitsonderzoek van de inspectie richt zich met name op:
 2. het cyclisch proces kwaliteitszorg: De school zorgt systematisch voor behoud en verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.
 - a. De school heeft inzicht in de verschillen in onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.
 - b. De school hanteert een onderwijsconcept dat aansluit bij haar leerlingenpopulatie.
 - c. De school evalueert jaarlijks systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten.
 - d. De school evalueert regelmatig het leren en onderwijzen.
 - e. De school evalueert regelmatig de leerlingenzorg.
 - f. De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.
 - g. De school borgt de kwaliteit van het leren en onderwijzen en de leerlingenzorg.
 - h. De school rapporteert aan belanghebbenden inzichtelijk over de gerealiseerde kwaliteit van haar onderwijs.
 - i. De school waarborgt de sociale veiligheid voor leerlingen en personeel.
 3. de voorwaarden kwaliteitszorg; De voorwaarden voor zorg voor de kwaliteit zijn aanwezig.
 - a. De schoolleiding stuurt de kwaliteitszorg aan.
 - b. De kwaliteitszorg is verbonden met de visie op leren en onderwijzen en de leerlingenzorg zoals geformuleerd in het schoolplan.
 - c. De schoolleiding zorgt voor een professionele schoolcultuur.
 - d. Bij de zorg voor kwaliteit zijn personeel, directie, leerlingen, ouders/verzorgers en bestuur betrokken.

4.2 Kwaliteitsbeleid

Het beleid van Heliomare Onderwijs betreft belanghebbenden bij de zorg voor kwaliteit, conform de opdracht van maatschappelijk ondernemen. Daarbij onderscheiden we beleid op verschillende niveaus: strategisch, tactisch en operationeel. Elk niveau kent zijn eigen geïdentificeerde belanghebbenden, bereik, processen en procedures.

Bij alle kwesties hanteren we het afnemer– kwestie – leverancier model. Waarbij de afnemer zowel extern (klant) als intern (medewerkers, afdeling) dient te worden opgevat.

KAL-draloog, waarbij symmetrie een maat is voor kwaliteit. K = kwaliteit

Kwaliteit vereist betrokkenheid van iedereen in en rond de organisatie.

Strategisch kwaliteitsmanagement is de basis voor kwaliteitszorg. In Heliomare Onderwijs willen we zelf de regie blijven voeren over ons eigen beleid en daartoe de feedback van belanghebbenden (leren) hanteren.

De collectieve ambitie omvat zowel de missie van het bevoegd gezag, de centrale waarden van de organisatie, als de visie van Heliomare Onderwijs. Het geeft het toekomstbeeld weer dat we over vier jaar willen bereiken.

De uitwerking van de collectieve ambitie leidt tot strategische doelen. In dit schoolplan zijn deze voor de periode van vier jaar uitgewerkt. Vervolgens worden de strategische doelen jaarlijks vertaald naar een activiteitenplan, met de bijbehorende kritische prestatie-indicatoren. Het managementteam maakt een keuze uit de doelen die voor dat jaar relevant zijn voor de school. Het activiteitenplan maakt onderdeel uit van de PC-cyclus van Heliomare en wordt als zodanig meegenomen in de 3 maandelijke rapportages de algemene directie van Heliomare Onderwijs.

Het activiteitenplan van Heliomare Onderwijs is voor de afdelingen binnen de scholen aanleiding om van daaruit hun eigen afdelings- en teamplannen te ontwikkelen. De strategische keuzes worden vertaald in tactisch beleid, dat vervolgens operationeel uitgevoerd wordt.

Het processtelsel voor onze school is gemaakt volgens eigen inzicht en levert daardoor een goede bijdrage aan het realiseren van de geformuleerde strategie en beleidsdoelstellingen. Het levert tevens een bijdrage in de ontwikkeling van onze professionaliteit als onderwijsinstelling. De processen worden volgens een vast stramen in kaart gebracht. Er worden kritieke stuurfactoren en proceseigenaren benoemd. Hierdoor is het continu beoordelen en bijstellen c.q. verbeteren van processen mogelijk.

Heliomare Onderwijs stelt de gegevens van de scholen beschikbaar op de Vensters PO en VO ten behoeve van transparantie naar ouders en belangstellenden.

4.3 Interne auditing

In het kader van de borging van kwaliteit van de scholen van Heliomare Onderwijs is er een plan van aanpak voor interne auditing conform de eisen van het toezichtskader van de Inspectie van het Onderwijs.

4.4 Kwaliteitsnorm speciaal onderwijs

Heliomare Onderwijs heeft de ambitie uitgesproken haar scholen te willen certificeren volgens de kwaliteitsnorm speciaal onderwijs. Deze kwaliteitsnorm is door het veld zelf ontwikkeld. Inmiddels is een kwaliteitsmanagementsysteem in ontwikkeling. In zo'n systeem worden alle processen geordend, met elkaar verbonden en voor iedereen helder en toegankelijk. De kwaliteitsnorm is een instrument, gericht op het systematisch en planmatig in kaart brengen van de organisatie en met elkaar in verband brengen en borgen van de processen. Het doel is verbetering van de onderwijskwaliteit. Het streven is om de eerste scholen al in 2016 gecertificeerd te krijgen.

4.5 Schoolontwikkeling

De schoolvoering valt uiteen in twee onderdelen:

1. Schoolorganisatie door het borgen en ontwikkelen van integrale processen.
2. Menselijk kapitaal door het borgen en ontwikkelen van de professionele competenties van medewerkers.

In hoofdstuk 1 is beschreven welke strategische doelen voor de planperiode zijn vastgesteld voor beide onderdelen. In hoofdstuk 3 is in het kader van personeelsbeleid beschreven hoe het opleidingsbeleid is ingevuld. De doelen voor de verschillende perspectieven zullen in de hoofdstukken 6 tot en met 10 in context geplaatst en verder uitgewerkt worden.

5. Financiën

Heliomare Onderwijs ontvangt van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen een bijdrage op grond van de onderwijswetgeving in de vorm van lumpsumfinanciering.

Met ingang van augustus 2014 is de Wet Passend Onderwijs van kracht. Hiermee is ook de financiering voor het speciaal- en voortgezet speciaal onderwijs veranderd. Vanaf 1 augustus 2015 ontvangt de school een basisbekostiging via het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en daarnaast extra bekostiging vanuit de samenwerkingsverbanden. Deze bekostiging is ingedeeld in drie verschillende categorieën:

- Categorie 1 is ongeveer gelijk aan de huidige bekostiging voor zmlk (zeer moeilijk lerende kinderen) en lz (langdurig zieken) in cluster 3 en 4.
- Categorie 2 is ongeveer gelijk aan de huidige bekostiging voor lg (lichamelijk gehandicapt).
- Categorie 3 is ongeveer gelijk aan de huidige bekostiging voor mg (meervoudig gehandicapt).

Voor de ernstig meervoudig beperkte leerlingen (EMB) is het mogelijk via een nieuwe landelijke regeling extra bekostiging aan te vragen bij OC&W. Een leerling moet voldoen aan de landelijke criteria voor een EMB categorie A bekostiging. De regeling valt voor Heliomare Onderwijs ongunstig uit. Het landelijk aantal leerlingen waarvoor de aanvraag EMB A is ingediend ligt op 2.500. Eerder werd uitgegaan van 1.250 leerlingen. Vanuit het Ministerie OC&W is een vast bedrag van € 5.000.000,= beschikbaar. Dit betekent € 2.000 per leerling in plaats van de verwachte € 4.000 per leerling. Voor aanvullende bekostiging voor ons onderwijs-zorg arrangement voor 2016 moeten we toch met ouders c.q. gemeentes in gesprek.

Ook voor de ruim 70 EMB leerlingen in de categorieën B en C moeten we een deel van de bekostiging rondom hun zorgarrangement via zorgcontracten met ouders c.q. gemeentes innen, met alle administratieve last daar omheen. Alle gemeentes gaan anders om het de regelgeving.

Heliomare Onderwijs participeert in 11 samenwerkingsverbanden in Noord-Holland.

5.1 Materiële bijdragen

Voor de niet regulier gefinancierde activiteiten maakt Heliomare Onderwijs gebruik van fondsen van de Stichting Vrienden van Heliomare en de Stichting Vrienden van De Alk.

Binnen de reguliere financiering is het niet mogelijk bijzondere projecten uit te voeren of om die ene lang gekoesterde wens in vervulling te laten gaan. Denk aan extra activiteiten op het gebied van natuur en milieueducatie, instrumenten voor muziektherapie, waarmee leerlingen met verminderde longcapaciteit kunnen trainen en communicatie-ondersteunende apparatuur voor niet-sprekende kinderen.

Via de Stichtingen Vrienden van Heliomare en Vrienden van De Alk, kunnen de scholen voor bijzondere projecten of wensen een beroep doen op de fondsen die de stichting ontvangt van derden.

Onderwijs conformeert zich aan het beleid van de beide 'Vrienden van' stichtingen voor wat betreft de aanvaarding van materiële - of geldelijke bijdragen, niet zijnde ouderbijdragen of op de onderwijswetgeving gebaseerde gelden. Het bevoegd gezag neemt de daarbij behorende verplichtingen op zich, alsmede de verantwoordelijkheid voor de leerling voor de binnen de schooltijden georganiseerde extra activiteiten.

Verder doet Heliomare Onderwijs een beroep op die subsidies en fondsen, waarvoor projecten in aanmerking komen. Te denken valt aan Europese fondsen, landelijke fondsen, overheidssubsidies en gemeentesubsidies.

5.2 Verantwoording

In de afgelopen jaren lag bij het verantwoorden door Heliomare Onderwijs steeds de nadruk op het verantwoorden van de door ons bestede rijksmiddelen aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de Dienst Uitvoering Onderwijs. Het gaat hier om de zogenoemde verticale verantwoording. Heliomare Onderwijs legt verantwoording af in een jaarrekening, die door de instellingsaccountant is gecontroleerd en goedgekeurd.

Het is van belang dat de scholen zich naar de omgeving verantwoorden. Dit horizontaal verantwoorden is gericht op het verslag doen over de gang van zaken rond de organisatie van het onderwijs, de gemaakte afspraken, de bereikte resultaten, toekomstige ontwikkelingen, financiële aspecten en andere relevante zaken. Heliomare Onderwijs doet dit in het schoolverslag, dat jaarlijks wordt gemaakt en toegezonden aan leerlingen, hun ouders, onze partners en andere belanghebbenden. Daarnaast heeft de Stichting Heliomare Onderwijs een jaarverslag, met jaarrekening goedgekeurd door de accountant als onderdeel van het jaarverslag van de Stichting Heliomare.

Heliomare Onderwijs stelt de gegevens van de scholen beschikbaar op de Vensters PO en VO ten behoeve van transparantie naar ouders en belangstellenden.

In het kader van de meervoudig publieke verantwoording heeft Heliomare Onderwijs in samenwerking met ouders en medewerkers vragenlijsten opgesteld voor het afnemen van tevredenheidsenquêtes bij medewerkers en ouders.

6. Regionalisering

6.1 Inleiding

In het strategisch beleidsplan van Heliomare is één van de speerpunten: “samenwerken in netwerken”. Voor de school vertaalt zich dit naar samenwerken met gemeentes, samenwerkingsverbanden en bedrijven om de leerlingen meer kans te geven op participatie in de gemeenschap.

6.2 Stand van Zaken

Heliomare Onderwijs participeert in 11 samenwerkingsverbanden in Noord Holland. De participatie bestaat uit het vervullen van bestuursfuncties, deelnemen aan werkgroepen. De regio's waarin wij participeren zijn:

- Kop van Noord-Holland, in samenwerkingsverbanden primair onderwijs en voortgezet onderwijs;
- Noord Kennemerland, in samenwerkingsverbanden primair onderwijs en voortgezet onderwijs;
- West Friesland, in samenwerkingsverbanden primair onderwijs en voortgezet onderwijs;
- Midden Kennemerland, in samenwerkingsverbanden primair onderwijs en voortgezet onderwijs;
- Zaanstad, in samenwerkingsverbanden primair onderwijs en voortgezet onderwijs;
- Zuid Kennemerland, in het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs.

De huisvesting van de scholen is eveneens een belangrijk speerpunt.

In Alkmaar is voor het VSO van De Alk (Heliomare College Alkmaar) in mei 2014 nieuwbouw gerealiseerd.

Het ligt in de planning om in het najaar van 2017 nieuwbouw voor het Kinder- en jeugdcentrum Heliomare Zuid te betrekken in Heemskerk. De realisatiefase van de nieuwbouw is inmiddels gestart.

De verkenning voor een unilocatie voor het SO van De Ruimte en De Alk (KJC Noord SO) heeft geleid tot een intentieovereenkomst met de gemeente Heerhugowaard in december 2013. Inmiddels is de speciaal onderwijs stichting Aloysius als partner toegetreden.

In de planperiode wordt een meerjarig perspectief gerealiseerd met betrekking tot de inrichting van het Kinder- en jeugdcentrum Heliomare.

In het kader van onderwijshuisvesting en passend onderwijs, is het beleid van Heliomare Onderwijs om leerlingen zo weinig mogelijk kilometers te laten reizen. Naar aanleiding van het ontwikkelingsperspectief van de leerling, de leerstroom die hier bij past, wordt gekeken welke locatie van Heliomare Onderwijs het dichtst bij de woonplaats van de leerling is. Passend en thuisnabij is het streven.

7. Organisatie en goed werkgeverschap

Onze medewerkers zijn de kracht van de organisatie. Voor deze medewerkers wil Heliomare Onderwijs een goede werkgever zijn en hen een stimulerende werkomgeving bieden.

De uitwerking van de Wet Passend Onderwijs is van belang voor de organisatie en het personeel.

Met ingang van 1 augustus 2014 is de Wet Passend Onderwijs van kracht. Vanaf 1 augustus 2016 vloeit hieruit voort dat onze bekostiging via de samenwerkingsverbanden gaat lopen. Op dit moment is nog niet in te schatten hoe dit de komende jaren gaat uitpakken.

Heliomare Onderwijs heeft de afgelopen jaren haar dienst ambulante begeleiding omgevormd tot een afdeling dienstverlening. Deze afdeling verzorgt trainingen in- en extern. Daarnaast detacheren we personeel naar de samenwerkingsverbanden, ROC's en scholen.

De afspraken op basis van de tripartiete overeenkomst met de diverse samenwerkingsverbanden zijn afgerond. Maar vaak heeft dit slechts afspraken op korte termijn opgeleverd. Profilering van onze expertise naar buiten toe is in deze zeer belangrijk. Evenals het verder uitbouwen van onze netwerken.

In de planperiode wordt de nieuwbouw van het Kinder- en jeugdcentrum Heliomare aan De Velst te Heemskerk gerealiseerd. Daaraan gekoppeld is de organisatie van Heliomare in Kind/Jeugd en Volwassenen. Op dit moment werken we op de scholen al zoveel als mogelijk alsof sprake is van een Kinder- en jeugdcentrum. Maar de komende jaren moet gewerkt worden aan een organisatiestructuur waarbij de dienstverlening aan klanten op de voorgrond staat en niet de bedrijfsonderdelen.

De nieuwe topstructuur van Heliomare zal in de planperiode ook gevolgen hebben voor Heliomare Onderwijs. De beide stichtingen hebben immers dezelfde raad van bestuur en raad van toezicht. Naar verwachting zal de nieuwe raad van bestuur in het derde kwartaal van 2016 aantreden. De raad van bestuur zal dan bestaan uit twee nieuwe bestuurders. De huidige bestuurder treedt af in verband met het behalen van de pensioengerechtigde leeftijd.

8. Bestuur

Sinds het schooljaar 2010-2011 is de wet 'Goed onderwijs, goed bestuur' van kracht. Tevens is de Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs vastgesteld. Goed onderwijs betekent dat iedere school verantwoordelijk is voor het geven van kwalitatief goed onderwijs. Goed bestuur betekent dat ieder bestuur geacht wordt te functioneren volgens de algemene principes van goed bestuur. Als onderdeel daarvan stellen de wet en de code als voorwaarde dat het interne toezicht op het bestuur goed wordt geregeld en dat er een scheiding is tussen het interne toezicht en het bestuur.

Heliomare Onderwijs werkt volgens de principes van de wet en de code. Heliomare Onderwijs heeft een Raad van Toezicht die integraal toezicht houdt op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de stichting.

9. Leiderschap

Heliomare Onderwijs legt de verantwoordelijkheden in het hart van de organisatie. Eerste aanspreekpunt voor ouders is de leerkracht, leraarondersteuner of mentor. Alle leerkrachten, leraarondersteuners en mentoren zijn lid van een kernteam. In het kernteam zitten ook de klassenassistenten, therapeuten en leden van de commissie van begeleiding. Een kernteam is de kleinste multidisciplinaire ondersteunings- en behandelingseenheid. Een kernteam wordt gecoördineerd door een kernteamcoördinator. Deze organiseert en bewaakt het inhoudelijke proces en geeft in dit kader leiding, volgens het principe van meewerkend-voorman.

Tot voor kort hielden leidinggevenden zich vooral bezig met sturende en uitvoerende taken. Nu vraagt de organisatie van leidinggevenden dat ze oog hebben voor het resultaat in combinatie met een efficiënte bedrijfsvoering. Dit andere leidinggeven heeft direct consequenties voor de rol van de medewerkers.

Er moet een goed evenwicht zijn tussen het sturend vermogen van de leidinggevenden en de zelfsturing en autonomie van de medewerkers. Goede communicatie, een scherp geformuleerde visie en de balans tussen sturing en eigen verantwoordelijkheid, zijn van essentieel belang bij verandermanagement. In het verlengde hiervan is het belangrijk, dat medewerkers op elk niveau professioneel gedrag vertonen. Ze moeten verantwoordelijkheid nemen voor hun dagelijks handelen. Leidinggevenden moeten het de medewerker vooral mogelijk maken dat gedrag te vertonen.

Oplossingsgericht werken is een werkwijze om de medewerkers te faciliteren hun rol te nemen. Heliomare Onderwijs heeft deze werkwijze geadopteerd om zo het professioneel gedrag van alle medewerkers te bevorderen.